

VOJISLAV V. JOVANOVIĆ

GROBLJA

www.meta-fora.org

Vojislav V. Jovanović

GROBLJA

Metafor@

2005.

opet, i iza

sa gledanja dalekog,
povratnik, uspomene lepi,
nogu uz uvo, slepljuje

podsmeva se, strava, i
straši se, podsmehom

sunce zađe, otkri se
teskoba

- suze, plač, jecaj,
najizgledniju sreću
sa groznicom ispod nokta

voleći, trbuhom uz sumrak

...A ona okrenu lice,
Ispod čistog grmlja,
Koraku nevelika, slična

znamen, urasla polja,
(Što ne odbi vale),
Bacahu sve sa sebe.

Promenjenim u svod,
na izmaku (ispred vode),
sramno pipajući telo

Preglasne odreče, mirovanja
glase. I pobeže, hitra

vetar iznad, noći

mrtav, leži,
preko ulice, zaborav
– maske, u ušima
ljubavnice, počast gostu

okreću glavu,
svoju, tuđu,
napuštenu postelju molitva
iz povorke
pogrebne kapi, krvave

šta, svetina nadire

malaksala isceljuje
u granje: šiba, stado
kišno, potom curi,
izgled odricanja

probudi se, lajući

kandža umotava se
jako blizinom nadire
skriveni ulaz,
pozdravlja se, umotan,
zbogom
dok raspara

trbuh nakrivljeno pada
naniže
promenjenih oblika-mirisa
pre brisanja
dvaput

duša, nalakćeno plamenom
strminu uzvišicom
žali,
reče:
samo jutro

putnik čuje: svetlost...

na pustom, prepun rose,
stazom, drumu

jeziva slika spokojan
podignut okriljem okruglog
straha:
jedan je sumrak

izlazak, ugaslog
skrovitog koraka,
pomračenja

pravednik gonjen
drvored dodiruje
hladna lutajuća zmijom
ispraćaj

bez plave vode
dok senke vremena
padaju, bogalj trnja
ruši talas

smrt, naslednica prelepa,

pogled, okruglim krilom,
otrgnuta koplja,
kaplje let – mahovina –
u srce,
pod naslagom

mrtav, budan,
iza sna,

u travi, bez kraja,
(ubiti, rastrgnuti,
istrgnuti, umoriti, iseći,
saseći, osakatiti, raskomadati,
zatući, otkinuti, zaklati,
usmrtniti)

trune, osušen, nadut,
prepun tekućine
groba,
lagan vetrovito,
leluja – kap po kap –
nesvareno povraća
rupa, udubila vremenom

Grbava zemlja

Najpre se život privikavao na kamen, pod
svojim imenom, izgleda, i svrha, potom se drvo,
nad glavom krst, crnim privikavalo sećanjima na
zemlju, a zemlja na svetlost privikavala se

prezrevši misao da ravna nije, da ima grbu,
po kojoj je prepoznaju ljudi, i mravi, zatim se
sveća privikavala na dah, žeđ se privikavala na
izvor, na luku, brod, čamac, splav, izgubljeni

usred velike vode, vatre, zemlje svetionik, i vrele
pare, koja se lagano diže do tesnih nebesa,
šuplja debla na lepljiv med, spasenje na strah,

i na kraju privikavao se čovek prekrštenih
ruku, ležeći, nesrećna duša, u miru tamjana,
na nju, i smrt sama, ne verujući u sutra, nikako.

Grbava voda

Ostalo je previše tragova, na najgorem delu
dana, jarak pun uskisle vode, žabe, i trave,
u talasa dar mali gledaju, bez greške, telo,
odeću, obuću, i osmeh utopljenika.

Zora se klati, čamac koji prevozi decu.
Bez ljudi, nijedan stvor ne može dosegnuti
ni zemlju, ni vazduh, ni vatru, ni vode grbu.
Iverje, za zrakom što leti, po zakonima fizike.

Poezija, koja nam je izvorište,
na razmeđi sna i podsećanja na sebe,
nesrećna duša, svetu oduzima oblik,

otima papir i pisaljku. Gde se savija
šija, u ledenom danu, tu je i glava,
koja se sklanja pod toplo pazuhu.

Grbavi vazduh

Bar kad su ptice u pitanju, dok iz
pećine obasjava daleko od obale
odbačeno blede lice. Nesrećna duša,
počiva na grbi vazduha. Vrelo seme,

idila: usnuli su i pašnjak i izvor,
šumore nežno kapije mraka, pali balvani
broje potonule oblake, samotnjake taloga,
ukraj trske Bogu mile, mlaki suton,

uronjen u plitkog korena trajanje, prelazi
na drugu stranu, otresa prašinu, i zadah,
i divljači širi nozdrve mirisima znanim,

to koža koja se suši, posle oštrog sečiva,
opominje one koji izbegoš: plač gorki
isparava zajedno sa prosutim suzama.

Grbava vatra

Vatra šta radi? Ona rađa misao, koru
grabeži, grbu plamena, i pregradu
mraka, pregršt iskrica, nagorele crepove,
slepoću pamti iza sna (uza zid, povraća),

nesrećna duša, za njom ide, račvu sledi,
prišiva krajeve izmaglice, dahom kroz sebe
mrežu krpi, nadrasta vodu, i vazduh, poništava
zemlju, odvlači vidokrug u hladne visine,

sunovraćuje se u sušu, u poplavu, u privid
gline, crnice, humusa, grbu lelujavu, nagorelu.
Onda se knjiga zatvara, koju je svedok nosio,

i kost se spaja sa kožom, pršljen vezuje vrat,
služeći suštini postojanja. A bezumlje Poezije
biva spomenuta grba plamena, bez svetla, zauvek.

Gde izvire beskraj sve je celina

Teška je sudbina mosta, primoran da obe strane
doveka drži gde dole i gore sledi levo i desno,
pred zoru, u sumrak, bolno, shvata da nebo nema mera.
Gde izvire beskraj sve je celina.

Obmana prirode je u gvozdenoj snazi raonika,
uzorana ledina zadovoljava, ma i uzalud, potrebu
da iznad zamišljene ravni grbave zemlje
nesrećna duša neprestano tumači zakone prirode.

Vidljivo i nevidljivo, okrenuti naopako,
ponaosob muškarac i žena, prirode dejstvo,
munje i groma, vode koja podliva kamen,

u opseni otimanja od pisanja stihova,
tela i duha poriv tumače, pa neko zaliva leje kupusa,
a neko na prazan papir cedi vreću krv iz vena.

I njene prozirne dubine

Ponekad, dok vetar odronjenom obalom, sitnim peskom i prahom sasušenim, zatrpava vodu, svoje blagodatno telo tama podaje žišku, koji u samrtnom spajanju loja i glatkih kapi ulja, nastalih od strvine i iscedene biljke,

buduću svetlost, posle prepiranja vatre i vode, ko je milosniji, podiže uvis, bez kostiju, zgloba, prsta, stopala, ruke, i noge, držeći se za sveobuhvatne skute oca vazduha, i prepuštajući mater, zemlju, poleglu, uvek ornu za parenje,

oštrom vetru, nagonu, da izvore, vrtloge, virove, i brzake nemoćne reke, zatrpava peskom i prahom, usporava joj tok, ruži lice, i njene prozirne dubine puni kalom i blatom,

Poezija, na koju govor nabacuje reči, lišena tvrde obale, nesrećna duša, reka prekinuta toka, glib i mrtvaja, postaje grob, sebi, i svom nemilosrdno rečitom, nakaznom, porodu.

Koji gazi prašinu

Putnik koji gazi prašinu kroz svetlost,
uroniv umorno telo u nezasitu vrelinu, posrće,
grbavi vazduh mu kaže, Daljina je voda koja
ne teče, gvozdена ruda koja odoleva vatri,

sve dok kosti, mišići, i hrskavica,
odolevaju kiseloj zemlji, u komadu stareći,
skladu koji uprošćava muku i domaša kraj,
i odbačen od prvobitne svoje utvrde,

pluta, pliva, lebdi, po prostoru, trošeći
naslage soli, fibrin, ureu, i anatomske sklop,
guta svoje poslednje zalogaje, nesrećna duša,

a ono što ostane, u prašini, pod nogama,
dok se očaj podneva sleže u strahotu sumraka,
pisanje stihova pretvara u propast reči.

Da istinu sna zasnivamo

Samo je jednom nesrećna duša čula
harmoniju sfera u milosti zvuka kad
sparina dodirnu obe strane lista. Potom
se sruši, zelen, prevrne nepogrešive i smrtne

žilice i otvore, hlorofilom strogo nadzire
kretanje jata. I ako vetar pomaže let ptice,
kiša pomaže zemlji, žrtvujući se, olakšava njen
uspon na nebo, čiji sjaj zakone prirode snažno

gura spolja i iznutra, u rasporedu celine,
koja kulja iz božanskog boravišta, početka i
običnosti, ne sporeći veličinu i važnost dana,

ali i ne podupirući zablude započete noći,
Poezija nam omogućava da istinu sna zasnivamo
na laži stvarnosti, ne vadeći pero iz crnog mastila.

Tamo gde ustave moćne

Tamo gde ustave moćne, danju i noću, pobesnelu vodu
u sadašnjosti drže mučnoj, ono što će biti izdiše, i
povratka nema, začetka, tu trune, u vlažnoj samoći, kalup
od betona i gvožđa, kavez za jaje, ali ne za pticu.

Od ljudskih beže glasova usamljene senke topola vitkih,
odroni šljunka. Ne dišu zvezde, u vodu potopljene.
Utopiće se do jutra, uz veselog crnila noći kliktaj.
Putniče, prođi, iz prikrajka prebroj lakome strane sveta.

Uzmaći one neće. Samo će vazduh, preterano vlažan,
da grize branu, pomažuć starijoj sestri. Čupaće korenje,
dok iz doline, u tajanstvu zagonetke gorke, kreće vrelina.

A grmljavina, što se nebesima ote, slobodu svoju sručiće
na branu. Uspuť, pesmu davno prošlu, uvis baca, ka niskom
oblaku, pobesnela, talase diže, a ustave moćne stoje.

Grob, urastao u travu

Grob, urastao u travu, ništa od sveta ne skriva,
razvaljen, krstače trule, spomenika davno pala,
maslačak i zdravac, šimšir, cvetna ograda, živa,
odbrana, jedina, lobanji i beloј kosti, podvala

putniku, koji zalutav, oznojen, nogu bolnih, minu,
i vrati se, sopćuci, balaveći košulju negda belu,
crno pod noktima, stid i sram gušeci, guta slinu,
slanu, sećanjem na mater, i oca, nogom praznu zdelu

života daleko, od sebe, da odgurne zalud pokušava,
i spoznav smrti svoje čas, okreće leđa, a trava,
koja stopala miluje mu nežno, korenu svom zbori,

Strpi se, vreme je na našoj strani, i Sudija časni,
on misli da će otići, a ne zna, da Onaj koji tvori
život, Smrti strogo zabranjuje da na posao kasni.

U uglu neba, brašno meko

Pukotina, preko dana, kroz koju se može provući
cvetni zasad, metalne ovojnice namenjene kući,
srušena zida, nabijen čvrstinom duga veka,
rukavac lenje reke, prepušten presudi čoveka,

odbačen od roditeljke, ostavljen vremenu, mrtvi
dokaz prazne nadmoći tekućine nad stenom, žrtvi
mehur crvene, krute, kore, gde snivaju niski oblaci,
u uglu neba, brašno meko, u koje padaju nejaki zraci,

prsnula sunca stopljenog dana i lepljiv trese krov,
ruši se, truo, do kosti, a glava, utroba, pluća, zov
smalaksale stabljike, ni miris, ni laki truleži dodir,

prečista međa travke blede, krstom kap stisla uvir,
priroda stvari naopaka, vrela plotna, svetiljka otkinuta,
u podne, odbačeno sunce, prošlost, koja samu sebe guta.

Bogu se molim

Mirna voda bolničkog kanala, dok pogled skrećem u stranu,
protiče, krečnjaka puna, pena siva, ljuštura crnog puža,
parna mašina na otvorenoj pruži, dete koje lomi granu
za šaku zelena voća, dok sen bolnice biva sve duža,

i nestaju, u vodi, mater, i duše davno umrlih vršnjaka,
suvi, vetrom osušeni, klata se, posrću, na drugoj obali kanala,
iznureni sati, i nema nikog, osim čuvara parka, i laka
udica, bez olova i mamca, rije po dnu, juče bačena, danas pala,

a studen ravna, staroj zemlji nalik, proročanstva drska
svaljuje na kuće, vlagom, maglom, pravičnosti pristaje razum,
i jake dokaze pruža, ležim, u postelji, dok boleština mrska

pod jezikom lekove topi, utrnule noge, teret grudobolje, i um
zahvaljuje naopako započetoj strani, a vetar prozore i vrata
zatvara bučno, i Bogu se molim, dok san me nikako ne hvata.

Dok razgovara sa Bogom

Na pustom drumu, dok tragovi prašinu guraju dole,
duboko, u grlo tvrdog puteljka, što osta za stadom,
namernik korača, i čuje zvonike kako tiho se mole,
drvetom i bronzom, da svakog dobrom ispune nadom,

i da miris stada, što lebdi u ravnini prašnjava puta,
psima ne bude hrana, ni vuku smer trčanja žustra,
ni mladunče majci uz sisu, ni sen slomljena što luta
od noge do ruke, od ramena do kuka, ni vazda usta

žedna, što nadživeše lakoću pljuska naglog, ni britva
što bez nade žetvu deli kasnu i bolni sjaj neba skriva,
nek bude, misli, razdelnica svetla i tame, skrušena molitva,

dok mine vrelina, i obe strane ista oštra sečiva
postelju kanija dele, nek gazi meku prašinu pod nogom,
podignuv glavu, na pustom drumu, dok razgovara sa Bogom.

Na ivici koja preseca dah

Došavši do krajnje obale, sa visa grbave zemlje,
u tok, nesrećna duša, gleda: voda razlaže vreme,
smenu svetla i tame, vazduh razlaže prostor,
mereći razdaljinu od podneva do ponoći, i vidi

da talog vremena ostaje da pluta, a ostaci
prostora upijaju razmak između dve tačke, na
mapi koja lažno predstavlja meridijan, polutar,
i uzduž i popreko grabe širine gde zastava još

pobodena nije, i gde sve izmiče gravitaciji,
zemljinoj teži, visi obešeno o grbavi vazduh,
sprženo grbavom vatrom, natopljeno grbavom vodom,

mre na grbi zemlje, prepuštajući snu i stvarnosti,
na ivici koja preseca dah, da presude:
baciti se u provaliju, ili se okrenuti i otići.

Najgore je prošlo, već sviće poslednji dan

Reka koja svojim virovima hrani beton i
gvožđe mosta, potvrđuje staro pravilo:
ikra, škrge, i krljušt, ne skladište pesak i
zemni gas, tu su samo minerali, i mehurići,

dok udisaji i izdisaji, naizmenični i slepi,
sa onim što odbace beton i gvožđe, plove
nizvodno, a uzvodno raste korov, i teški
teret vodenični kamen bučno naviše vuče, a

žetva je prepuštena pljusku, i tuče grad
pusto groblje, točak i paoci, u šiblju, na obali,
strmoj, ravnodušnoj, na suncu, rasušeni, leže, a

tas nadmoćnog preteže na stranu gde plićak
klonuli mresti osvit, i nesrećna duša zbori,
Najgore je prošlo, već sviće poslednji dan.

Venezia, Riva degli Schiavoni,
uspomena na Vojislava Ilića

za N.D.

Vetar grobovima mokrim, leja svela,
meren pogledom, široka stopa, planina,
opružen, nežnošću, željom, platna cela
jedra povija. Leš, očna duplja, glina.

Krv nova zvona, propast zvuka. Slika
vrh čiste nagote, blagost luka. Tad pade
snop, očajnik, treperava mreža. Rika
pogruženih dveri, lepa vreža. I stade,

spusti ostrvo duše, telo, na sprud
klete zbilje. Prste, trbuh, čelo, grud
bolnu, zavesu, listu nalik. Dok vali

udvojeno tuku grad, zrake sunca, pali
usne zveri, suri brsti grm. I sluša:
Dalek plač! Jeca nesrećna duša.

*Odlazak na groblje. Onaj koji ispisuje
stihove, pred tamom zatvorenih vrata kuće,
ispod svetlosti, nejak je spram zida reči.
Bog daje, ne uzima. Mrtoa draga.*

Bog mi dade sunce na umoru, suton, svetlost
posrnulu. Ja iskah moju dragu živu. Jutro
mlada sunca, svitanja svežinu. Kevtanja pasa
slušam, ne slavuja poj. Ti umre mlada, još dete.

Plaši se duše lepe nebo nad sobom. Tamu lednu
baca, slaže je po meni. Bije zvono, mlaz tekućine
mrazne tame crne, a nejaka pleća, uza zid reči.
Ogradu groblja, i kreće talasa teških očaj iz

dubina preko obala stena strmih izbeglih im glasa.
Tu tebe nađe, i ti umre mlada, još dete.
Da mogu leći i ja! Gorkih razumu spram jezika

Pesme ostavi sebi stihova smrti mnogih.
Mrtvo je ovo polje, propade zanos životna dana.
O, da mogu pod plećima tvojim trula daska biti!

*Stajanje, grob. Molitva, i razgovor.
Uz gvozdenu ogradu groblja. Oblik pesme
na koji pada noć. Povratak, nema svetlosti.
Zanavek temelj vremena.*

A u noć odmaklu od tebe dolazi mi snaga,
i zavist spram Boga jer on je uz tebe.
Reči gamižu po meni, mrtvo prekrivaju telo,
strašnije od crva. Svud kopriva, pelen, i drač.

Ja iskah bosioka miris, pesme žetelaca, pljusak blag.
Sve prekri korov, sveza, zanavek, dane, mrtve,
duge, i još duže noći, mrtve, spomena vrednih.
Vremena grobna ja postah temelj.

Ne žuri ka rukama, ni tvojim ni mojim,
ona davnina, kad ljubih oči ti žive, sad mrtva.
I stub dima, iz odžaka, koji podupire nebo,

tamnice vatre što nadžive oblake modre, a
menja se vreme, obuhvata, i zaklanja, rešenja smrti.
Počivaš, oduzet oblik Pesme, ja iskah moju dragu živu.

*Boravak na groblju. Kolotečina, stalnost.
Nabrajanje godišnjih doba. Okružen ljudima,
i sam deo obreda. San.*

Niko više večernja ne sluša zvona. Ruka drži
buket, bolesne boje, omot da zdere sa sveća žutih,
oznojena dlana, ne daje ti nadu, dok struji
niz veče hladnoće pala dana izvesnost.

Bez polena, bez praha, bez korice hleba.
Kakvo je tle pod nogama? Cipele u blatu, usta suva.
A ljudi prolaze betonsku gazeći stazu.
Kakva je to svetlost vremenu van tela?

Gde je prostor tame njene koju telo ne skriva?
Gubi se u začetku same reči Pisma, nesrećna duša.
I večito se vraća, mada pošla nikada nije, govoreći

drugima o sebi, onim što jeste, stalnost groba ti
travna, što je za njega dobro, među ljudima.
San iza kojeg ustati nećeš za života moga.

*Ne verovati iskustvu je obaveza živih. Mrtvi
nemaju obaveza, ni iskustvo sa živima.
Sve ostalo podleže sumnji. Smrt Pesme
po prvi put uporediti sa životom.*

A iskustvo nas uči, da prozori i vrata, kad
ih zatvorimo, ipak spoljašnjem svetu služe, jer
nije prošlo ono što još nastalo nije, već što
život ima, a gde su otvorena vrata i prozori,

i zašto? Ti umre mlada. Šta za života
nasta, a šta smrt ima, izgubljeno, gotovo tuđe,
unajmljeno da mre, za druge, a sve za Pesmu, i
da stalno bude prebrojavano, umereno, lično,

ne uz groblje, ne uz gvozdenu ogradu neplodne
zemlje? I tu se predstave, ljudi, bića uzvišenih
survavaju niz liticu unutrašnjosti, pojedinačne,

mada Pesma tu kamen međaš nije, a tu joj je mesto,
u podne, mračno, i u več, crno, ako iza ograde tako biva.
A sudbina je sklop naših i tuđih grešaka.

*Šta je ko zaboravio, u uzajamnoj povezanosti?
Neograničenost vremena i prostora. Najlakše je
početi iznova.*

Čovek se pravda, a zveri su nevine. Svako ko je zaboravio da je životinja, Boga se ne boji. I dok svi govore o Pesmi, niko se ne pita šta je bilo pre Pesme, a ja nemam ništa, ko bi mi šta oteo.

Ne vide samo onaj okrenut leđima, ali ne lebdi, vukući telo uz grob tvoj, nego Pesmu naopačke, izvrnut, postrance, na glavi dubeći, gleda. Tu je uništenju kraj, konačnosti, dok ti

živoj stiskah ruke, celivah oči, San je život istinski, breg sravnjen potiranjem gore i dole, grba, nebo ti je tle pod nogama.

Svetlost je ograničena, tama je njena granica. Prostor je u vlasti tela tvojega, mrtva. Vreme je u vlasti duha tvojega, mrtva.

*Svojstva elemenata. Svojstva groba. Izbegavati
prečicu, u svetlosti. Noć je oslobođenje od
prečice. Grbe glagola, imenica i prideva.*

Svetlost mi ne polazi za rukom, varljive su
nade, slike od kojih oči gore, minule boli,
brojanje utvara, sve zbog nemoći, da se osvrnem,
i vidim, koliki je put za njom, toliko mi je

do nje stalo, a ispred je samo ono za šta
ne marim. Takav je grob. Za nečim žali, urastao.
Imenice ostavimo, spise, namere, površi
udvajamo, grobove poredimo, sve osta na suvom,

glagoli, pridevi, rečitost misli Pesme,
prečicu smišlja, uzbuđenje ih ka grobu tvome
goni, da biće iskaže sebe samo, jer nema dobrih,

ni bojažljivih, oslobođene su duše.
A samo voda ima pravo da se razliva.
Jer vazduh je osušena voda.

*Prezir: potpuna tišina nastala posle zvuka
koji je proizvela ruka dok je oštro sekla
vazduh bacajući so na nebo, ispod svetlosti,
bez imenica i prideva, bez glagola.*

Pa ipak, svečeri, dok trenutke postojanja teskoba
doji, debele, teške, blagosiljajući čase
razvaljena stiha, molitvu čita, a molitva je
samo jedan od oblika straha od juče. I ne može

naniže zbog prideva i imenica, jer nema mira duši
koja se kaje. A tek živeti bez kajanja!
Odozdo u sunce gledajući prozračno je za me lišće.
U njemu gasnu vali svetlosti dalekih cesti.

Orošenih krila minu proteran vrabac večeri svežinom.
Gde su sad oni koji proučavahu, zaludu,
uzajamno, svoje osobine? Grumen soli,

bačen na nebo, više od jedne šake ište.
Iznad pustolina Pesme ne čuju se glasi.
Ti umre, prezir svoj tako pokaza spram sveta.

*Jednoga dana, u podne, na groblju,
snaga će izdati onoga
koji priziva kraj svetlosti,
noć. Snaga tela, duha?*

Kada se bude vratio život tvoj, slikama grobnim,
crna sen, nad mojom glavom, biće bez krila, a ja
ću žaliti za poznom jeseni. Možda će sunce
sunovrat biti, i razbiće opore slike mrtvila vreline.

Ja ću stajati, oznojena tela, u košulji crnoj,
sleđene duše, ledna srca. Stihovi će drobiti dane,
i sve pokriće nanosi reči, uz gvozdenu ogradu
groblja. Ti umre mlada, još dete, iščile moja snaga.

Obličje moje uze, i sunce na umoru, žila vode žive,
nagnuta na stranu mora i okeana, uz tebe mrtvu,
šaka soli posta, uza zid reči, spram nemoći Pesme.

Baćena na nebo, pokrov za kojim anđeli žude.
Stablo sasušeno, držeći se slepo svoga puta.
Pod plećima tvojim ne postah daska trula.

*Osnovni elementi utiču na pisanje. Ne
prebrojavati ni elemente, ni stihove.
Određivanje zajedničke sudbine.*

A onaj, čija ruka ispisuje stih, tvrdeći da
kroz vodu odgovara nebo zemlji, na izazov
vetra i uskovitlane vatre, ljubeći Pesmu,
taj ne vidi jasne znake, od nemila do nedraga,

od onih, smrti, koje ima oranica pod ralom, koje
se sjaji od upotrebe, ublažena škripom pera,
sve dok je ne potisne poslednji dah, nad grobom,
vedra neba, pred navalom, letnjeg pljuska.

Zato u Pesmi, bilo koji pridev, prateći bilo
koji glagol, određuje sudbinu svakoj imenici,
a onaj, koji piše, dok odredi mesto vetru, vodi,

vazduhu i zemlji, već leži mrtav, pod zemljom, ili
u vodi, bez vazduha, dok vetar, stekavši iskustvo,
raspiruje vatru, ili je gasi, daleko od njegova groba.

A i Smrt

A i Smrt, spas da sebi nađe, probiće nebesa,
kroz kišu i studen, ližući ruku tvoju, gde se
gasi dana dopalag do dna svetlost. A potom, zagriće
okasnelu noć, za milost moleći, na kolenima.

Biće sve hladnije, nikad dosta grobu, ruševno.
I na kraju sve će pasti. U stvaranju sveta,
na zemlju, u ustajalu baru, padaće delovi neba,
krugove praveći bez svrhe, laka krila Pesme.

I tu sve reči biće poređane, uz kosti tvoje.
Bačene boce, oborena stabla, nalik. U molitvi,
ko preživi, okrenuće glavu, puziće, uz nasip,

ka suvom. Mrtvi, otvoriće skladišta njena,
razvaliće sanduke, pocepati kutije, razbacati
robu. Usnula, držaće ubalavljenu ruku tvoju.

A i Smrt

A i Smrt, dođe li po svoje, u potopu, posle
Pesme, prebiraće kosti u travi, a belo i zeleno
biće znaci njeni. Na zemlji, bez obala, kroz
isparenja teška, uz granice već mrtva sveta,

prestaće sve, namah. Kosti izbeljene odneće
vrtložne bujice, a trave će skapati od vlage,
u večje, jesenje, obično, koje će pasti tiho,
ne mareći za ono što govorimo, drhteći, bleđi.

Uz grob tvoj ja ću stajati, mrtvac odgurnute obale,
mислеći da je zadatak Pesme da granice pređe,
i da se surva u ponor: biti! koristeći ono malo

preostalih reči. I dođe li po svoje, svaka od njih,
verovaće samo meni, u snu dok iskah tebe živu,
pokrov za kojim anđeli žude, unatrag, avaj! gledajući.

Nema ničeg, ako nisi

Nema ničeg između rođenja i smrti
(teskoba obuzima snažan duh, slabost telo,
čim intelekt iskoristi priliku, mali, ukišeljani,
sumrak, dok noć krije mnoge isparljive slike, i

sve se svodi pod pravilo pravda za sve zakon ni
za koga, dok se ima vremena za sopstvene potrebe
tela i duha, kakva veličanstvena oholost! a
onda dolazi iskustvo da naplati račun, premišljanje

usred haosa reči, svet mrtve nade, u izmešanoj
zemlji sa vodom, vazduhu nalik, a svako se izvrtnje
istine ne završava nekom laži, noć je izvrtnje dana,

svetlost je izvrtnje tame, posledice su istinite,
i šta od toga biva zapisa vredno, dostojno smrti),
ako nisi pisao Poeziju.

Proleće

Proleće te odvodi, i ubija, ustajalom svetlošću
vlažnog zelenila, pukotinom između onoga što
beše, i onoga što će biti, držeći te za drhtavu
ruku, na neobeleženoj grbi prevarne tišine.

Tišine koju izmišlja, iznad ostavljenih brazdi
nejakih stihova, istresa je na svet, na mesto
gde je grob tvoj iskopan, davno, urastao u
trave, survane ploče, a možda si samo usnula.

Usnula, sklopiv oči, da ti zavide pocrneli oblaci
pod kojima krilata sen, koja lebdi nad mojom glavom,
kradomice posmatra nad sobom duše lepe nebo.

Nebo nije proleće. Uz ogradu groblja, a u noć
odmaklu, kad ljubih oči ti žive, a sunce, za dana,
beše već davno zašlo, i ne beše nikakve svetlosti.

Leto

Leto te ne odvodi, ubija te na, u travu obraslim,
obalama reka, mora i okeana, jasnim slikama
podnevnog sunca, vrelim sumračjem umirućeg dana,
nasleđenim pramenovima svetlosti pred sumrak.

Sumrak nagoveštava da je vatra vezana za vazduh,
da voda žudi za vetrom, na svim tim obalama,
za valima svetlosti udaljenih cesti, i sve posta
samo šaka soli bačena na nebo, ohole smrti prezir.

Prezir spram sveta, starog nebrojano mnogo godina,
već presamićenog, koji će u zoru, iskrvavivši, ležati
u senci tvoga groba, zavarano treperenjem zvezda.

Zvezda, na istoku, skriva nameru putnika da u podne,
krene na put, dalek, doji njegovu nedoumicu: koja
strana sveta, voljom Gospodnjom, bi prvorodena?

Jesen

Jesen te ubija, odvučenom maglom u doline,
vlagom koja izgoni zakržljale zrake sunca,
udaljeni lavež pasa, stresanje mokre živine,
frktanje pokislog konjica, nagoveštaji, nežni.

Nežni, oslanjaju se na godine mlade, ljubeći kamen,
iskustvom puneći zaseke prostora između dva bivša
vremena, danas i sutra. Juče je sve, za tebe, mrtvu,
kovitlac ostao iza vetra, i unaokolo razbacano snoplje.

Snoplje, ne svetlosti, tame, što se diže ka nebu,
već trula, otvarajući vrata smrti, staroj gošći.
I koja ulazi, ohola, ćutljiva, i čista.

Čista za njom i postelja osta, i onaj koji stihove
smišlja. Jer verovao joj je od samog početka.
A već je kasno, jer mrzaz jutarnji steže.

Zima

Zima te ubija belinom, i sve slike gube važnost,
pred vrelom ciglom peći postoji samo milost,
značenje ustaljenog reda stvari, grob tvoj,
zemlja željna pokrova, vode u vetru, pune vrlina.

Vrlina belog utkana u nežni pokrov, ali za
njim anđeli ne žude, i danas sve je to zapis,
star, promena strana, prelaženje sa mesta na
mesto, prepušten opakoj sudbini, drhtanje.

Drhtanje, od straha, pred padom svetlosti
kandila na lice onoga koji se nagine, ka
grobu tvome, a koji je, nekada, žustro, kopao.

Kopao jesam, priznaje pred krhkom snagom
stiha, moleći Boga da ono, što pada, sa neba,
ne bude ti teret, govoreći, Jer i Smrt će doći...

Jer i Smrt će doći

Jer i Smrt će doći. U lice, izbliza, gledaće
me ona. I njena dva oka, usne njene, zagrljaj njen,
i celov njen, sve to biće moje. Samo će vreme,
napustivši prostor, ostati sa nama, vazda verno.

A u prazninu, ostalu za nama, uliće se kiše,
ledene i teške. I magle će pasti, guste,
neprozirne. A mraz će stezati nam prsa ostala
bez daha. Vlaga i studen, pred suncem, stajaće

gordo. A teskoba, vapaj, lelek, i jauk, razlegaće
se na polju gde život negda pusta želja beše.
I Smrt će, posao završiv, nogu pred nogu, onako,

polako, krenuti dalje, novih željna
poljubaca, krotka, i mila,
čista, razumevanja puna.

Jer i Smrt će doći

Jer i Smrt će doći. I to ne sva u belom.
I mlada biće, i u crno ruvo obučena,
nasmejana. A u ruci, u buketu svelom,
biće samo trnje, bez ruža. I nežna ruka njena

pružiće mi darak. Malu, živu, nežnih stiha
ljupku Pesmu, sitnih, biranih, slova, i znaka,
zapeta i tački, prideva i imenica. I tiha
rominjaće kiša, proleća ranog vlažna traka

svetlosti puna, svih duginih boja boravište.
I pitaće, potom, Da li si ti onaj što ište
dragu svoju živu, i jutro vedro sunca mlada,

a kome Bog dade sve ono što iskao nije?
Ja dođoh da ispunim ti želje. Pođi, sada,
sa mnom, jer ljubav moju niko ne može da odbije.

EHO

U psa pretvori vreme izgubljeno,
napujdaj ga da reži i laje,
i ostavi prostor, pred njim, samo za jednu
pesmu: kost!
Baci je pred njega,
i neka besan, bez lanca, bude taj pas.
Ništa ostati neće, ni započeto, ni nedovršeno.
Uzalud prostor troši daleki odziv
na misao koja truli u gnjecavoj svetlosti,
prikovana lancem za hrid tuđine, muka
zbog odlaska iz roditeljske kuće,
jalovi potok,
podvezana reka,
kastirani okean,
uporišta tačke, dečije igrarije od peska,
i snažni, nezaustavljivi, talasi pobesnele vode,
podno okrastavelih nogu, raspadajuće džigerice,
urlajući da hoće dalje, sve skaćuć uvis,
ne navodeći razloge bezumnog mraza na kopnu,
kidišu na stihove, koji im, umoreni,
zadaju, uz ruku varvarina, samo još jedan
zadatak više, a tamo, na bezbednoj uzvisici, daleko
od svega, leži, budna, širom otvorenih očiju,
ne posustala daha, opasna zbog sposobnosti
mnogobrojnih rešenja, prepuštajući svetu da ga strah
hvata samo od naznaka njihovih,
Smrt,
uz preko prljavog stakla i trulog ragastova
spuštenu zavesu
od jeftinog zelenog platna.

VLASAC

Sneg, celac beli, prijanja ti uz stopala, puna rana,
klonuo jesi, ali živ.

Usidrena belina, vezana za tle razmerama
kojima je određena promišljenost
godišnjih doba. Živ, klonuo mada.

Seti se dana vrelih, jer dole,
u niziji, sa ovih visina gledajući, vidi se
vrelina, titrava, koja pritiska polja, livade,
voćnjake, i prepoznaješ mesto u vinogradu,
gde se otvori rana puna crva,
i povratka nazad nema, zdravlju,
staranje brižno o telu presta,
već i budućnost se ukazuje.

Radost snevanja rukopis mlake vlage
začete uz olako datu zakletvu bučnog
vodopada vodene prašine, pogreba.

I preplašen, strašne
videvši slike, pre nego što kreneš dalje,
ranu otri lišćem koprive, u potoku je isperi,
istrljaj peskom, i namaži blatom.

Nek ono, što utočište u njoj nađe,
a što ionako slabu ti volju ruši,
sad u mrazu, pod snegom, postelju sebi spremi.
Koliko njih se približilo stradanju,
u borbi prsa u prsa?

Ti sebi obećaj da neznanje neće prevagu nad
nizom uobičajenih stvari imati, kad dođe
do poređenja ravni sadašnjeg i budućeg života.

A najstariji crv, onaj prvi, izmivši na sneg,

zabludu svoju spoznaće, ali kasno!
Nemoj ga zgaziti, ni žestokim pokretom ruke
baciti daleko od sebe.
Oružje ti potrebno nije, da bi se borio
protiv njega, ni oruđe.
Ne oduzimaj vreme ruci, ni čast.
Ona je potpuno drukčija od noge.
Kože razapete, vetar suv, vreo,
plan prvobitni: sve, osim suprotnog ishoda!
Krvave zavoje, pune gnoja, u džep strpaj,
pored zarđalog ženevskog sata, dok zvezde,
istine u stihu, dangube na nebu, a prevara
njihova sjaja produžava ti nadu.
U podne, po dnu malog, crnog, jezera,
ređajući čudesa, paliće mreže neusklađenih
mehurića vode, a isparenja blaga,
kad krenula naviše budu, preko vrhova oštrih
planinskih, oganj žilica biljaka
vodenih istaće lepotu njihovu, sve krepeć
nadu da pasti neće.
Miruj nekoliko dana, nezaštićenih zidina
nema, uzevši u obzir nepravdu nanetu udovima,
ispoštuj pravilo dugog vremenskog perioda.
Kob ljudska, sažimanje lažno, obest.
Tu on od bezličnosti stajanja u mestu,
povlasticu pravi,
izbegavajući sve što se kreće,
čak i smrtnike, uz grob otvoren.
Mudraca starih zaključke koristi, kroz mnoge
gradove prođe, nakupivši znanja.
Ali, tamo, dole, u kotlini, zapamti:
zamak je levo, a crkva je desno.
I tonu, obe slike, u smiraj dana gnjecave
svetlosti, koja izranja iz mutne,

krečnjaka pune, vode, ocvale, bez ploda,
uz odraz, svoj, prevrnut, na nebu.*
Nepromenjen, nepripremljen, neosetljiv
na privrženost nežnu,
potopljen u teško odredljivu prevagu
devojke/devojčice, okleva da odluči.
Pohvale, pokude, suparnik uništen,
razorena staništa njegova, uzvodno i nizvodno.
Izvuci stopala iz mraza, u vrelinu dolje se vrati,
i pusti nek crvi završe posao koji im Bog dade.
Celac, pun crva, sneg, splav, odgurni od obale,
rukom i nogom gnojavom, prepusti struji, nek ga nosi,
voda, pretvorena u celac, zaleđena, okean, koji će,
uškopljen, ostati, zauvek, nabijen na oštro stenje,
rana otvorena, puna crva, gnoja, postelja gangreni,
a peščane obale juga, i svirepe hridi severa,
na koje će se splav nasukati, ili o koje će se razbiti,
imaju vremena na pretek, njega struje tek što su ponele.

* Prizivajući u sećanje iskošene linije

VARVARINI RUKA NJEGOVA

Nebo se isteže, i spušta, da dohvati ruku varvarina,
a budući da je široko, ogleda se, u njemu, sa ruke,
bezbroy rasa, vena, i kostiju, a prsti,
obale nejake, urasle u nejasne krajolike
neobrađenih polja i prestarelih vinograda,
krajnosti koje krv daje u nasleđe,
bez žena i dece,
slabom, tankom, mesečinom nagoveštavaju sunčanu
sutrašnjeg dana vedrinu,
jer se samo suncem može izmeriti nebo.
On pozdravlja svoje saplemenike,
horde smalaksale od preduga čekanja pod zidinama
civilizacije koju nikada neće razumeti,
prepustivši se već slabašnim jurišima,
smalaksale volje,
spušteno koplje, odbačen štit, u kanije mač vraćen,
dok drži knjigu u skutu (koleno savijeno, kleči),
i oko, kroz pustolovinu vidljivo ispupčene jabučice,
u slova gleda, nerazumljive znake,
koji predskazuju propast blisku,
zavet pogažen,
a prezir spram njega naroda drugih,
stigao i on sa nebom,
sečivom oštrim otvara ranu u grudima,
razjeda dušu nemoć određivanja strana sveta,
uz plitki nasip od nasute zemlje,
groba budućeg.
A ni prag železnički, pun pređašnjih čari
koje mu daruje svaki gvozdeni zavrtanj ponaosob,
ne može ga usrećiti niti mu vratiti veru

u ono što prođe, kad uz buku gomile gvožđa
tik uz njega, u nepriznatom uživanju čula,
sve to baca sa železničkih mostova, preko reka,
preko veštačkih kanala za navodnjavanje,
u jezera i mora, na gradske deponije,
na palate i na udžerice, kroz gradove koje je
opsedao u sedlu od drveta, ili jašući neosedlano,
malo, dugogrivo, kratkonogo, konjče,
sada već izumrle rase.

Vetar se stišao. Pala jedra. Točkovi polomljeni,
krma istrgnuta. Nema plime, nema oseke.
Putevi zatrti, klanci zatrpani odronima kamenja.
Železnica, avioni, računari, vozni parkovi, sve stoji.
I nejako konjče lipsava, žvačuć zardali đem.

Uz ruku varvarina.

Gnjecava svetlost je iznad sveta.

Varvarin osluškuje. Čuje li on to posmrtno zvono,
čija jeka dopire iz daleka,
iza zidina moćnih tuđih gradova, vrh sveta?

Ili mu san kazuje,

Naopako sve je...
i sneg gusti veje...

DOBRO PROSUĐIVANJE

Nekada, peščani sat nepouzdan beše,
umnožena, bedna, zrnca, koja ćutke ulizuju se
suncu, propadajući kroz uski otvor,
utrkujući se ka smrti kod ponovljenog
okretanja sprave naglavačke, verujući suncu,
a ne verujući podeocima na trbušastoj posudi,
zaludu senku svoju tražeć iza
leđa svojih, ne nalazeći mesto u prostoru,
neograničenom po sebi samom,
rasipnički trošeći početke dana i noći,
škrtareći na označavanju svitanja i sumraka,
uporno hvaleći očiglednost svoje slobode,
vlasništvo jedinstvene osobine: merač!
uporno pokušavajući da objasni sebe sama,
nerazmrsivo, milujući, ljubeći, strasno,
uzani prolaz između gore i dole,
a one jasne, dostupne zaključke misli hitre,
ne uvažavajući, stalno ih odbacujući,
držeci se pravila starih mudraca,
Obnoviti, bez obzira na odgovornost zbog
posledica, zanos protivljenja odsutnosti
(tako privlačne) slučaja u ličnim premeravanjima
vremena. A nepouzdanost njegova, iskušavana
kroz svako zrnce pojedinačno, dođe do srećna
ishoda: suštinu svog bića
otkri balansirajući na prečagi.
Jer i kazna sama po sebi ima ispravan,
čedan život, što je čista slučajnost, sreća,
bez ostatka, ideal koji stoji pored misli,
najobičniji, prepoznatljiv,

podvaljivački, dijalog (biti slab),
sa nemerljivom snagom upravo shvaćenog poduhvata
upoznavanja sebe sama,
jer, u početku, trud izgleda isplativ,
biće odveć tanana sastava da bi bilo stvarno,
jer onaj što nas oslobađa ropstva,
porobljava nas slobodom.

Varvarin stoji, slomljena duha u posustalom telu,
pred čudima sveta u koji stiže, on shvata njihovu
suštinu, ali ne razume njihovu svrhu,
i pita se, Šta razdvaja moje malo, dugogrivo,
kratkonožno konjče, od železničkih šina, aerodroma,
programa računara, ako ne
nemoć iskazivanja kroz zajednički jezik, a to
uvećava potrebu potiranja očiglednih razlika.

I misao postaje vrednost drugog reda,
nemogućnost da se uspostavi bilo kakav odnos,
a kasnije, kada se, ipak razmisli, o svemu,
ruke ispuste taj plehani tanjir,
i on zveči, skaćući po tvrdom tlu
(utabana staza bezbroj puta gažena, tamo i ovamo),
sve nabijajući zvukom
na nos onome koji ga je ispustio,
uludo potrošeno vreme psa koji reži i laje, jer njegova
nepouzdanost u davanju obećanja biva zaloga
da će ono biti ispunjeno u izopačenoj istinitosti
drhtanja ruke, zbog koje se nebo isteglo,
da bi je dohvatilo, lagano se spuštajući,
mučno se probijajući kroz gnjecavu svetlost,
a ruka će upravo sada uhvatiti
nešto drugo, a što u sebi krije moguću opasnost,
jer hladnoća kamena nagomilani je bes iskre.

VARVARIN OTKRIVA POEZIJU

Savladavši sve prepreke, postao si sposoban
da gomili otkriješ svet čula, a tu vladaju
drugi zakoni, u savršeno čistom delanju, koje te
ili sasvim ispuni ili sasvim isprazni,
i to je ono čemu teže svi i teži sve,
duboko ukorenjeno u vreme i prostor,
i čini im čast svojim glasom, podarivši ga
odabranima,
a onda oni pretaču ozbiljnost mrtvog u
površnost živog, ispunjavajući njen nalog.
Zato biva da je nebo svuda oko nas,
i uvek iznad nas, ne zbog strogih zakona svemira,
već zato što tako ona hoće.
Zvaničnih mera krhotine, zakonom propisane,
bez naloga, a ne videti ih ponovo?
Znaci, obeležja, poruke, pustinje strašne,
bez ljudi, bez karavana, ljute zveri,
sred pustoši iskrčene šume,
a samo pojedinci pozdravljaju svetlo
koje joj lije iz očiju, ljubeći njene ruke,
moleći je, Ostani na našoj zemlji!
Na kraju sveta, jaki u nesreći,
u suštini traganja za vlagom trave,
sada polegle, suve, koja ostade nepoznata,
stopalu čoveka, ili kopitu konja, jer jahač ne poznaje,
pa samim tim i ne priznaje logiku pesničke
umetnosti, jer pesnička umetnost i nema logiku,
ona ima samo suštinu, i uzalud će varvarin
gledati u kopita svog živinčeta, ona će uvek
biti suva, i neće biti crva sumnje, crva

proricanja, kad pripeka podnevnog sunca sagori
postelju gvozdenu, iskrivi rešetke, a slamu
pretvori u dim, slavu će podariti pevaču.
I potom strašna bolest skoli telo,
i duša postane gadna, a zaslepljenost svetom
otima nam, a da to i ne primećujemo, najbolje
njegove komade, i sklonost ka pesništvu,
bila ona vredna dobra koje uživamo,
ili samo slepa mržnja prema svemu što nismo mi,
učenje je koje se može primeniti i na anatomiju
stopala, ili kopita, i na izgubljenu vlažnost trave,
i stoga nije čudno što postupci varvarina
imaju budućnost, kad se zna da i budućnost
ima svoje varvare.
Beskrajne noći, bez spokojna sna,
bez spokoja sna,
ogromne, teške, nepokretne, okužene mirisom
dana, sve dok se ne ispostavi da je to
bila zabluda, lakomislenost prvog zaključka.
Pesnička umetnost priznaje da je grešna,
samim tim što su joj osnovna razmišljanja
u prozi. Ali, obratno ne biva.
Sudbina, vična veštinama mnogim, lukavosti
puna, podvaljuje takmacima svojim,
podrugljivo ih gledajući, a pitanje,
Stradaste li mnogo, nesrećnici?
pokrivač je samo tanki, žrtva sledeće
paljevine, ne uteha ili utehe nagoveštaj.
I, Priliči li vama da dželata svoga veselom
pesmom pozdravljate, na jeziku njemu nepoznatom?
Lagani su oblaci, ali su im oblici teški.
Zagrli je, ogorčen, i pod srcem
osetićeš kretnju, obećavajuću.

Čudno je, onda, spasenje od žeđi
uz samu ivicu sopstvenog tela,
koje ti ga dade ne krijući prezir.
Otud biljke rastu i na vodi i u vodi,
i na samom kopnu,
a one koje rastu na vodi, bliže su kopnu,
jer se kopno i voda dodiruju, tu i tamo,
a ponegdje i strasno spajaju, darujući svetu
iskustvo, jer strašne posledice proizilaze
iz neznanja. Šta je to što duh njegov preko
noći nekud odvodi, potpuno zavlada njime,
obnoć od njega roba napraviv,
a za dana robom njegovim bivajući vernim,
služeći ga, udovoljavajući mu, bez pogovora,
baš ropski trpeći sve? Nadarenost pesnička.
Ko će, dakle, biti spasilac, i
koga će spasiti, i zašto?
Ni ožiljak neće ostati, jer nema ni kože.
Jer i okean je slana voda, i suza u oku je
voda, slana, zato je moguće da je pesništvo,
nekada, negde, nekoga podučilo nečemu,
ali, nikada, i nigde, niko nije podučio pesništvo,
bilo čemu.
Svom licu dodati slike drugih, izgled drugih,
jer i sam pupoljak govori cvetu, predskazuje mu,
uvenuće, i smrt, zlobno ga pitajući,
Gde je grob godina koje minuše,
ako nije u prevarnom iskustvu?
Vreme i prostor, udruženi, poništavaju izbor
tačke gledišta, njenu opravdanost, i bezumnu
potrebu: biti u pravu!
Šta je stvarnije, ogledalo, lik u ogledalu,
ili onaj koji se ogleda?
Bol koji uzrokuje savijanje leđa,

podlaktica uz stari lišaj na još starijoj
kori oborenog stabla, školjka čvrsto
priljubljena uz stenu prekrivenu olinjalom
morskom travom,
gnjecava svetlost
kad onaj koji se utapa podigne
poslednji put glavu naviše...
A one druge sfere, pljunuvši se međusobno,
potrevši osnovno načelo uzimanja u ruku
pera umočenog u mastilo,
otidoše svaka svojim putem, sve verujući
da su, udovoljavajući svojim potrebama,
odbranile celinu, i njenu jedinstvenost.
Tu dopadoše smrti, u obilju koje žeravice
ponovnom vatrom darivaše štedro,
ali i nemaština hladna pepela, siromaštvo
njegovo, oskudnost u težini, dva groba čine,
u polju, neobeležena, a ko je u njima,
saznaće kasnije, kad prouči
osnivače raznih škola.
Oni koji su izgubili nadu u spas, dobrovoljno
predoše preko moreuza, preko plitkih brzaka,
svud su im brodi, svodeći tako svoj varvarski
broj na potrebnu meru,
jer daljina je prava mera plemenitosti
prostora, a bliskost vremena, sa tom
merom, određuje dužinu našeg života.
Ono što je juče bilo očigledno,
danas je zamučeno žurbom,
sutra će biti izgubljeno u crnilu novog
dana, jer čovekova je dužnost da rešava,
a svetu da postavlja pitanja.
Samo po sebi je jasno da ugažena trava

ne može da se ogleda u nebu,
ma koliko svetlosti za dana upila u sebe,
propada u živi pesak, ispod korena,
jer nije dovoljna tanka naslaga plodne
oranice, pod njom, guta je pročišćenu.
Zavičaj bezmerna pučina drum za koji
ruke ne drže uzde slepilo proročišta i
posvete umornih sledbenika i sve je
opšte oduševljenje, nezamagljene, obe,
okretnost i spretnost varvarska.
I kome će izreći reči zahvalnosti, zbog
opstanka, koji je mogao biti ukinut običnom
naredbom onoga koji je započeo gradnju?
Prevlast broja umrlih nad brojem preživelih.
Telesni napor, i posustali duh,
dokrajčiše ostatak.
Tovar sa leđa i duše pade, vreće
pune atlasa, mapa, kompasa, kompjutera,
ubuđalog hleba,
mešine pune ustajale,
negda pitke, vode, neopisive rane po bedrima i
ramenima, grozne kraste po licu, šugave ruke,
usne koje se raspadaju od grozničave bolesti
unutrašnjih organa, krv koja kroz njih
u komadima ispada, dok kašalj trese telo
uništeno, glad i žeđ, polne bolesti,
pometnje, slike pakla, i Bog koji bdi
nad svim tim užasima.
Trošne su zamisao i svrha reči, Poezija,
inače ne bi bila tako velikodušno
dostupna mnogima.
I tu svet, podvali vičan, skriven gnjecavom
svetlošću, između dva podla naleta talasa groznih,
muči i iskušava nesrećnu dušu Varvarina,

naučivši ga da čita i piše, vodi ga na lancu,
a on pavši u večno ropstvo,
Smrt slavi pišući Poeziju.

Beograd, 5. 2 – 9. 4. 02.

MRTAV VRABAC U EVIJANU

Bela lađa me odvaja od obale sazidane
od kamena tvrda, preko vode žilave, koja
napada korablje u jakim talasima, strma
podizhe se planina mojim očima mila, stena
oštra, ledeni vazduh satkan od vetra, do
pojave dana množeći nedaće mnoge, preziruć
savet, Više služiti srcu, nego srce nama.

Moje telo, pod umornim nebom, svakodnevicu
uzroka zakona fizike: plima i oseka, podizhe,
vreme kada se oseća potreba, neutaživa
žeđ za otvorenim prostorom, sveverujućeg
oka slika varljiva, ljuta trava na ljutu
ranu, bezbojna polja iz kojih se mirna
reka pretvara u ponornicu, jedan prostor

grabi drugi, i izmiče sve to, beži, saglasno
brzini kretanja beloga korablja, a pre ili
kasnije, strpljivo i razumno, reči milosne,
čisto telo, sama čula, borbena, sve veća, i
veća, volja, nabrekla, a usne, pripremivši za
papir početak, zборе, Gradovi i zemlje!
uzalud vam imena, pustite nek gozbe sirotih

potere gladi opšti gubitak bude nek se
čini da hoće jer nas iznenadna može snaći
nesreća na tuđinskim ulicama, tegobe mapi.
Korisno je svako znanje, procesi nežni, a
obdarene duše, ukroćene, svojski se brane
pobožno živeć, odvojena žila izvorske vode,
tukući udarcima teškim hladna, mrtva, vrata.

Voda nam objašnjava kopno, jer obratno ne može biti, zato što protivureći zdravom razumu, a jedino odgovarajuće mesto u senci lek mu može dati, ispada nerazumnih štit nek se skloni. Sam od sebe, samo što duša mu takva biva, gnevu sklona. Zato, iznenada, iz obesti, svirepo, doziva oluje, zemljotrese,

poplave, vulkane, suše. . . pošasti strašne, koje izmame pesnicima rime božanske, a na drugoj strani patnje, smrt hiljada ljudi, i čini da zatvorimo oči pred strahotama, i da nam ravnodušnost pod svoje uzima srce. Savest zahteva, zarad podlosti ćutanja, opis ograničene svetlosti, bistrinu u kojoj je

gnezdo svila daljina, i beži, prhnula ptica, od prvih naznaka dolazeće noći, blizine sumraka, koji je obuhvata, naznake dajući o svim mogućim strahotama, ali savesti nije lakše, ma koliko svetlost ljubila, i izvor njen, glupi razgovor o večitom kretanju materije. Stani, i gledaj: Glava ovenčana

slavom! Žalosno je to stanje razdvojenosti, večitog života vode i kopna, poređenje neke opšte korisnosti, postepenost, sa živim vencem neke podnevne sahrane, očaranošću strpljivom službom, iskrenost navučena na celu šaku, i neka druga priča o propalim zglobovima, bolnim. To je dejstvo mrzovoljnih nebesa.

Domaćin je to mrzovoljni, koji ušav u kupatilo,
gleda u rasterećene ivice kade, preko kojih se
preliva voda, pa ova biva oslobođena svake
odgovornosti, a slavina česme, koja zadobi lako
slobodu, bez obzira na zatečeno stanje, osuđena
bude, i uz svog domaćina, dim iz ugarka koji se
diže, srećni časi uzanog prolaza, sopstvene rob

težine, ističe čast svoju, uspravna, potvrda
moralnog stava, zaloga čudesnog preobilja
vrline, jedina naslednica onoga što se zbi,
a ljudi, tražeći, nervozno, lavore i krpe, sude,
ne vodeći računa o jedinoj žrtvi, podu- koji
mokar, izbegava, vešto, primere i uzore.
I sve dalja biva obala, jer nije svakoj

slici dato da bude od čoveka, neke, ponekad,
budu i od prozračnosti prostora, zato, Podigni
glavno jedro, rukom ga snažnom uza se drži!
visoko! jer niko još nije umro držeći konopac
u ruci! Ali, uže o vratu, priča je to druga.
Tu se, u sramoti, danjim svetlom zaklinje, i tu,
kriomice prateći litiju, u već do slepila

iskorišćenom oku, zamišlja: bez tela osta vetar,
bez očiju voda, vatra bez carstva zemaljskoga,
bez krila osta zemlja, u tamnicu pade, gde je,
sada, grad, gde je ruka, gde je život dugi koji se
dobrim tešio delima, a duša mre u vidno skraćenim
mukama. Tad mnoštvo očiju uprto biće u nebo,
jer obešeni o nebo visi, a butine, gležnjevi,

i tabani bosi, mokri od nevoljno puštene mokraće,
trzajima kratkim podršku daju gužnjem crevu,
koje otvoreno zauvek osta. I mrak će pasti,

obešenom do vrata, a dole, niz mrtva prsa, otekla kolena, plave vene, nabrekle od težine mrtva tela, svetlost pomami odrediće dužnost: lepota mora vidljiva svima biti! Zategnuta treperavost,

viseći most preko provalije tame, izmeren, i učvršćen poslovično dobro, snaga reči, penušavi brzak koji nastaje u sudaru gromada palih sa visine uz poruku jasnu, Ako te neko teši, znači da se to njemu dogodilo nije. Pune grudi, ledeni severac, želja za delima drugima nedostupnim, preoteti mu reč, Svadi se sa mnom!

Osećanje krivice, zbog pogleda naniže, obešeni, patnja odraslog posmatrača, tananih živaca, savršeni opis umiranja: nedaće srca praćene dugim izlivima večnosti snivanja, uprkos svemu. Otimaju se ono gore i ono dole oko časti ko će ga srušiti a ko uzdići, i gde će prestati, gore ili dole, da bude celina, i gde će postati

nemoćne jedinice, kada prijetnost izaziva posmatranje neprijatnih scena, deleći sudbinu među sobom, Sveti se, ali zapamti: nerado. Ruka uspostavlja vezu između onoga što čula naređuju i onoga što telo može da podnese, zato je čast za telo kad ga pokapa krv iz presečene vene, most između sečiva i bola.

Otima se lađa od obale daleke, u drugi svet noseći kućice šarene, i crkvicu Gospe od Siona, telo sačinjeno od trošna materijala, kamen koji vreme izujeda do bola, i stud podseća telo

da je sinoć u hladnu postelju samo leglo, a nema ničeg strašnijeg od usamljenog tela u postelji. Predah kratki neimar uze, oskudni jedući obrok.

I hita na zapad, korablje belo, kršeći talase stare hiljade godina, lednika nekog koji se strmoglavio sa visina Alpa, i umre istopiv se do granica druge države, a zora daruje crvenilo neba, ali samo jednom život to poklanja, Letnja zora nad carskom Vijenom, pa sada bučna mašina lađe harči tišinu debele vode, razdvaja naslage

već načete otvaranjem dveri koje ostaše za trulim rečima sutrašnjice, a trag, koji za leđima ostaje, obogaljuje sva htenja, promene sve, groznicu koja se javlja posle obavljanja posla a koji je pesnik nazvao, Ušivanje horizonta.¹ Šta se krije iza brega? Dete misli da je tamo neka lepota, slatkiš, budućnost. Odrastao čovek zna

tajnu, jer on dolazi otuda. Važno je tražiti oblik, koji je nestao, utihnuli zvuk, odbačene uspomene, jer nam pružaju utehu, a odraz u ogledalu, koji nam potvrđuje da lik koji nas gleda, ubogaljen, nije prošlost, već budućnost, jer okrenusmo leđa starom podlacu, vremenu, a taj podlac drži do date reči, i osvete. Nikad ne okreći leđa vremenu.

Jer duša je večna, a telo smrtno, i pruža ti poduku, zauvek, Krug je kvadrat koji je crtao očajnik. Zato tek kada svane, vidi se koliko korisna beše noć, prelepi snopovi svetlosti, milosrđe koje se preliva u trenutak nečije mučeničke smrti,

¹ S. Jelenković

dostojne divljenja, dok sunce beše opsednuto maglom,
i sada se nad njima uzdiže kob naglog stradanja.

Sve to daruje lađi miran ulazak u evijansku luku,
pljuskanje vode koja se razbija o pramac, stani,
i gledaj: glava ovenčana slavom, i leš koji pluta.
Žalosno je to stanje razdvojenosti vode i kopna.
A lađari znaju kome pripada lešina, uvek i svagda.
Jer oni veruju da sve što je na vodi, u vodi,
i pod vodom, sve što talasi prime i dalje odnesu,

pripada Bogu, a ono što je Božije, ne diraj!
To je polje puno svetlosti, nasuprot lađi,
koja beše u mrkloj noći, i ja sa njom, pa se sada
nađosmo nasred polja koje mi opisuje mnoštvo
izgubljenih snova, mesto mekano i blago,
ulegnuće topline, stvoreno da bude zbeg za prste
promrzle, klecave noge, usta suva, onemoćale ruke,

za misao koja se podređuje značenju reči, pa čini
da naš duh robuje neopredeljenosti našeg tela.
Ali, iscrpljujući telo ne obogaćujemo našu dušu.
Ona je bogata sama po sebi, a telo tome i služi:
iskoristi i baci. Ono je za jednokratnu upotrebu.
Čudo krvi samo za divljenje, tek na tren svod neba,
i druga paklena čuda, užasa ljudi njegovih, po redu.

Nema redosleda u uzmicanju, okrenut leđima ne
biraš između dve svesti koje imaš: jedne koja
te čini različitim od drugih, i one koja nema
bilo kakve veze sa ostalima, dok se lađa spaja
sa obalom, zapenušana voda uz trošnu zemlju,
i hrli gomila na kopno, ka sigurnosti čvrsta tla,
prelazeći okrutnu granicu koja deli rasuđivanje

od mišljena, a posledice čovek razvrstava drhteći,
pa pas koji lađa beše, dahćući na obalu pade,
pošto je dugo trčao pod vrelin suncem, boreći se
sa ravnodušnom vodom, jer jedna protivurečnost
ne uzrokuje drugu, već samo biva opis datog stanja,
jer ako su kod prvog u donjoj vilici orgijale
žabe, onda drugi, kažimo po zakonu, ima prava da

uzgaja punoglavce, pa čak i na mestu osunčanom,
u vreloj barici neizvesnosti, a da za to, nikada,
i nikome, ne opravdava svoje nakane, niti podnese
račun, do Bogu milome! Dopadljivo zavijanje gladne
kuje, debeli sloj blata prekriva mesto gde se
voda sjuri sa visina, obznanjujući svetu da i dela
velika mogu pogrešan tok imati, s vremena na vreme.

Utopljenik pluta na vodi potrbuške, i to staranje
vode oko njega je sakato, slepo, gluvo, nemo, bespolno,
i ravnodušnost mu je osnovno obeležje. A onda
sve postaje samo potvrda koja svedoči o toj
ravnodušnosti u uzajamnoj vezi utopljenik-voda.
Izdanci i žilice vode bistre, pod kamenom, ponovo
u dubine silaze, a telo putnikovo, ne više u žurbi,

predaje se slatkom miru gustih vodenih trava.
Ali, i lađa, i nasip, od nasute zemlje i kamena,
koji se otimaju iz zagrljaja vode, zavise od nje,
pa sestrinski, bratski, dele nestalnost i hirovitost
moćnog gospodara, ropski podnoseći svakodnevni teror
sastanaka i rasanaka, jer suština postojanja nije
za gomilu koja napušta lađu, uzjahuje na leđa

kopnu, i ostaje samo paluba, beli metal, i beli kamen.
Nagnutost tla određuje sudbinu vode, ožiljak grubi,

i vraća se, puzeći, usmeren ka jadu, svet mu pruža,
sve sabira, pregleda pomno, ubeđuje, Neka sa srećom
bude! Osećaj snažan, grade, o grade mili. Slegnuti
ramenima, u zidu. Položaj pećine, hladne, proslava,
završen rad. I novi oblici, poređani, sa strane.

Mirna voda, brzaci silni, svoj bezbrižni život,
kreću sa najviše tačke, i pada sve niže i niže,
do potpunog sloma, proživевši život neurotičnih
ljudi, nestanak potpun, dobrovoljno izgnanstvo,
kroz kretanja, pa poštena podela: sudbina čoveka
- zemlja i voda - uz vetar i vazduh, čoveka uče,
Raduj se svemu, ili razmišljaj! To čini polovično

oružje, zato pravdu deliti uljezima, a sve ostalo
zadržati za sebe. Duševno rastrojstvo, zagrejanost
za slobodne trenutke. Udarci sudbine, otpis puta
pređenog, opasnost vas rodi brišući kratki život,
popaljen, izgorelih smerova, ispod golih oblaka.
Ni izdaleka se ne vidi, ne prija mu utroba sveta
tmurnog, dok primiče se kraj života, uz vodu žilavu.

I tu, uza zid policije i carine, iza ružičnjaka cvetna,
ležao je vrabac, mrtav, prvi stvor koga dodirnuh
kročiv na tle Slobode, Bratstva i Jednakosti, dok se
blagi povetarac zavlačio u njegovo perje, pokušavajući
da mrtvog podseti na zajedničke slasti letenja,
uzalud! Bio je mrtav, ležeći postrance, zaštićen zidom
od vode koja je tukla obalu da bi doprla do njega.

Ne oseća srce kad ruka dodirne mrtvo perje, ne misli
glava, dok se bolesno izlažu svetlosti, vreloom podnevu
tuđine, tinja vatra u mokrom panju, rastrgnut na

komade vlažni dim se uzdiže na nebo, tera suze na oči,
ne vraća se izašli dah u prsa, a pod bedemima svih
strana sveta leže stradalnici, pobeđeni, izmrcvareni,
a rane otvorene oči raspetog uprte u nebo puno dima.

Tu gomila vezuje mu neotesanu trupinu stabla oborenog,
za vrat, šireći mu ruke, a raspeti, poteran udarcem u
lice, čini im čast poređenjem sa onim koji negda
zazivaše oca svog, bonik primaknut uz prozor, najteži
teret na sebe prima, ne bi li mu patnja još veća bila.
Luna za vodom zalazi, pada, neživo oko varljive slike.
Pod kamen izbeže, u ledenu kožu zmije, ostatak vere.

Koliko vremena prođe, a ja već pogrebnik postah,
u tuđoj zemlji, stekavši čast zauvek, nezasluženo,
možda. Ni triput udahnuo nisam, a već raku kopam,
čujem talase pobesnele vode koji razvaljuju obalu,
i gomila putnika, okrenuv od njega, mrtvog, glavu,
hita za onim što beše joj namera, ukrcav se na lađu.
I spaziv smrti mali znak, ostavi ga netaknutog.

U malo reči stade kostiju ostatak. Vijore se, čete
razbijene, zastave, upali obrazi, drob vidljiv, za
života potrebno je miran biti. Sabraš se ognjem
deca zabludela. Ljudi pevaju, anđeli slušaju,
angelus. I opet se vrati domu svom, odolevši svim
iskušenjima, žalosna rako sveže iskopana, koja ka
plavom obzorju letiš, pod svodom pakao ti blaži tugu.

I mladac ovaj, koji dolete da sve vidi, sa krova
stanice, sve vrat kriveći ka nama, poskakujući u
mestu, pun ljubavi za mrtvaca i pogrebnika, znamim
kliktajima dozivao je saplemenike bučne rasute

unaokolo, Gledajte, čovek ovaj izađe iz kaljuge
svojih ljudskih znamenja i časti, straćivši svoj
život i na zemlji i na nebu, koji stih držeć za

volju Boga svaki izgubi boj, pogrebnik postaje jednog
od nas, bolji od drugih da bude, sve misleći samo
na sebe. . . pa ipak! Nije više puštao glasa, istrese
mržnju, ispolji svoj jad, ničiji više, pokaza mi da
oslonac sam slab, obeshrabren porazima svojim, ja
zatvoren sam u tesnu odaju, gurnut unutra, a ta
trajna vrednost prostora, gde slabašni plamići

sveće neodgovorno lomili su senke, a ove, izgarajući,
titrale, klatile se, sve do zore, kad sve utnu, i sve
bi odbačeno, cinično, balega u koju se sa prezrenjem
gleda. Snažnim udarcem, petom, obućom čvrstom, plitku
napravih rupu, sve ono što nije sa zemlje i sa neba,
i u nju spustih perje mrtvo. Zagrebi nogom, dva-tri
puta, postrance, i dovoljno je da ga prekriješ, zauvek.

Otada, unapred mogu, uvek, odrediti da je već
noć, dok prebiram naslage na omekšaloj opni dana.
Pogrebnik, običan, naznake namera pokazuje javno,
a onda na glas pripoveda o prošlosti, ohrabren
grobnom, podvlači da je vazda bio dobre sreće, čoveku
podoban u sebi, koji, pošto se izuo, po pesku korača
vlažnom, uz veliku vodu, ne da opere stopala, već da

oko njegovo, ma kuda pogled uputilo bude, nagradu
primi, i da sve ugledano uzvratu mu istom merom.
I onda misli razdragane, pomno prateći svaki
pokret o zadovoljstvu uranjanja tela u vodu maštaju,
a ta lako stečena zarada u trgovini grobnim

mestima u ružičnjaku, pod usamljenim drvetom koje
stoji pod nebom i majčinski brižno doji svoj koren,

jato svedoka pogreba primi, uskomešalih glasova,
ljupkog lepetanja krila, sve gledajući u mesto gde
onaj kojeg svojim moćima obori nebo pretvorivši ga u
prah ostade da leži počast njihovu uživajući a ta
počast im je hvalisanje da ih ništa promeniti neće.
Šta pogrebniku osta? Grizodušje, to nekad imaše
takvo ime, vrline prostor pun. I sahrana bi završena.

Dan sve briše, i ostaje noć, neobrisana. I umašćena
odeća njihova, trag ljudskih prstiju, i stopala, sve
obnovljeno, ni crno ispod noktiju, vedro čelo, pogled
pun nebeske promisli, obožavanje, najbolji opis.
I ostale divote, odricanje, samislost, uzdržanost.
Razilaze se ožalošćeni, i bol, oprašta se sa svima,
neprijatelj ne opседа zidine, glad, mrska svima.

U zidu će mu biti naložnica, u bedemu, podno jarka,
punog vode, dubokog, i neće biti spušten most,
biće samo gola ravnica, trbuh, obrasla rastinjem,
urastao u nisku travu, a odabrane družine, stvorene
od oštrice zarivene u srce, odlaze ka svojim ljutim
staništima, u savršanim vojnim kolonama, a pratnja,
žuti, oštrodlaki kerovi, biće samo njegovi, u svoj

svojoj gordosti, lepoti, i zdravlju, mrski svima.
Ali, to zavist čini. Moli za zaštitu, preklinji,
pavši na kolena, za blagu ruku nad grešnom glavom,
pod oslabelim telom, zamućenim pogledom, isprosi
oproštaj. Uzroci takvog stanja su čvrsti, a to je
mesto gde se okupljaju oni koji preostaše.
Svet u koji se može kročiti, ali ne i iskoračiti.

I ja, grobar, i pokret moje ruke, očima nedodirljiv
natpis nepostojeće nadgrobne ploče, blagi pramen
dima, pokazuje plamena svoga izdanke i žile, komete
jureće zlokobni repovi, hridine vremena i prostora,
premišljam se pre nego što odgurnem nogom znamenja
dragocena sna, trljaću oči, možda, pre spavanja, i
tako istesati rešenje koje odgovara uprošćenoj noći.

Postoji, neko, svakako, ko prebira prstima, vičnim, po
tim žicama. Pisma se stara o izreci koja kaže,
između ostalog, da "ono što dopire od jednog do
drugog čoveka izostavljamo, a podržavamo ono što
ugađa svima", svet koji ne trpi, nego uzvraća.
Zarobljen, stisnut u sumnju, osnovna mera posta,
neuredne godine, pacovska legla, izvesno lepog kraja.

U daljini leže planine, bukvalno.
Mladac ostaje na krovu, posmatra,
netremice, onoga koji je hteo da se
bavi trgovinom drveta, da učestvuje u
čarkama najudaljenijih odeljenja,
ugroženih naučnih disciplina, jer ono
što važi za nauku, ne važi za Poeziju,

zato što je nauka krta, lomljiva, sklona
padu, a Poezija je žilava, savitljiva, uvek
samo opredeljena za napredovanje, za hod
samo napred, bez osvrtnja, u nauci neke
činjenice možeš zameniti drugim činjenicama,
i sve će ostati isto, ali u Poeziji to se
ne može: Poezija je Jedno i jedina celina.

Mladac je ostao na krovu, okrenut ka vodi
žilavoj, i udaljenim planinama koje su ležale,

nudeći mu dan koji će svanuti, uskoro, smenom,
neminovnom, njemu nerazumljivih promena
svetlosti i mraka, i koji će njemu doneti
grizodušje osvete: poravnanje računa,
i druga paklena čuda užasa ljudi njenih.

Crni oblaci odguraće sunce nazad, nazad, tamo,
lagani lahor, tako prijatan čulima, ustuknuće
pred razbesnelim orkanom, jači su u prednosti,
talasi će se hraniti žilavošću vode, a već je
rečeno, Sve skaćuć uvis, praćeni mrazom na kopnu.
A bela lađa biće na pučini poslednji put.
Iznenada, ne stigavši da utre suze užasnutih

ljudi, biće prevrnuta, u strašnoj tišini ispunjenja
pravde, i potonuće, u žilavu vodu, ledenog, starog,
glečera, u vodu kojoj nema gaza, ni utoke, ni kraja.
Plutaće po vodi mrtva tela, ljudi, žena, i dece.
Struje podvodne odneće ih do obale, lešine će
udarati o obalu sazidanu od kamena tvrda,
danima i noćima, i smrad njihova raspadanja

prekriće ružičnjake uz obalu, i drvo usamljeno,
sve do groba, plitkog, otiska ulegnuća obuće.
Na krovu carine-žandarmerije stajaće mladac,
i gledati u strašni prizor, uzvraćajući, zauvek,
ravnodušnost. Poezija će podmiriti račun. I ostaće
tako, napisano, da nikada ne ustukne. Okrutna je
granica koja deli mišljenje od rasuđivanja.

Neće se vratiti bela lađa, potvrđujući da je
ispravan odnos u delanju elemenata koji ima
snaga reči, spram misli koja bi da sve obuhvati.
Sahrana je samo ono što život krati a mašta

rađa. Poezija sahranjuje redom, ona je skup osujećenih izreka o osećanjima, a ne izričito saopštavanje potisnutih nedoumica.

I obala će biti sve dalja i dalja, uz zrake sunca,
luna će zaći, pašće, iza vode, pogrebnik će Poeziju
zadržati za sebe, pravda će biti podeljena, biće
međ uljezima, ljuta trava na ljutu ranu, a uže o
vratu, Raduj se svemu, ili razmišljaj! slika lepote
vidljive dostupna svima, date da bude od čoveka, mali
znak, netaknut, Smrti, gužnje crevo otvoreno zauvek.

Sion – Beograd
20. 7. 02 – 7. 1. 03.

Groblja

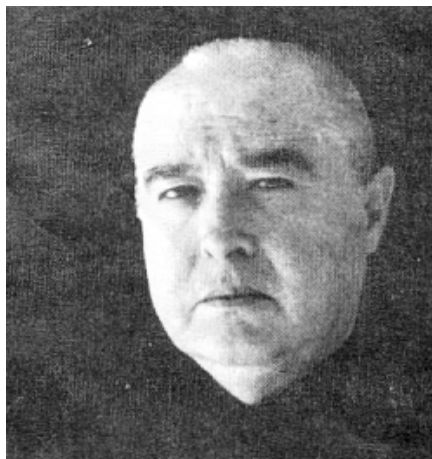
Kad mine dan, blede lune zrak, tamo, iza
planina crnih oštra stenja, osvetli, u potaji,
poda mnom, pojas pocepani ašova mnogih
iskopane zemlje, počne da se osipa grba

grudvica masne ilovače podno stopala mojih,
bujicu čineć, i više, na sav glas doziva tebe.
A ti ćutiš. Tad prestane, pred tvrdim zidom
neme navike zatvorenih vrata svetlost, kiša,

koja obnoć preko spokojnih grba crnih raka
vlagu baca na mrtvi usek dana, kroz splet
tela gustih trava, palih sred rake iskopane,

i kažem, Već do kolena mi uzrastoše groblja,
a ona podanički ližu mi ruke, moleći ljubav,
i podmirena mirno leže uz stopala moja.

Beleška o autoru

Vojislav V. Jovanović
rođen je 28. juna 1940. u Niškoj Banji.

Objavio je knjige:

Dajmonion I (roman, 1971)

Samoubistvo (priče, 1984)

Smrtovnica (pesme, 1984)

Teskoba (pesme, 1986)

Sion (roman, 1987)

Dvoglava kornjača (priče, 1996)

Sionski soneti (pesme, 1998)

Mrtva priroda (pesme, 1999)

Pesme za mrtvu (pesme, 2001)

Crv u rani (pesme, 2003)

Groblja (pesme, 2003, izbor Saša Radojčić i Saša Jelenković)

Sadržaj

opet, i iza	3
voleći, trbuhom uz sumrak	4
vetar iznad, noći	5
probudi se, lajući	6
putnik čuje svetlost... ..	7
smrt, naslednica prelepa,	8
Grbava zemlja	9
Grbava voda	10
Grbavi vazduh	11
Grbava vatra	12
Gde izvire beskraj sve je celina	13
I njene prozirne dubine	14
Koji gazi prašinu	15
Da istinu sna zasnivamo	16
Tamo gde ustave moćne	17
Grob, urastao u travu	18
U uglu neba, brašno meko	19
Bogu se molim	20
Dok razgovara sa Bogom	21
Na ivici koja preseca dah	22
Najgore je prošlo, već sviće poslednji dan	23
Venezia, Riva degli Schiavoni, uspomena na Vojislava Ilića	24
<i>Odlazak na groblje. Onaj koji ispisuje stihove, pred tamom zatvorenih vrata kuće, ispod svetlosti, nejak je spram zida reči. Bog daje, ne uzima. Mrtoa draga.</i>	25
<i>Stajanje, grob. Molitva, i razgovor. Uz gvozdenu ogradu groblja. Oblik pesme na koji pada noć. Povratak, nema svetlosti. Zanavek temelj vremena.</i>	26
<i>Boravak na groblju. Kolotečina, stalnost. Nabranje godišnjih doba. Okružen ljudima, i sam deo obreda. San.</i>	27

<i>Ne verovati iskustvu je obaveza živih. Mrtvi nemaju obaveza, ni iskustvo sa živima. Sve ostalo podleže sumnji. Smrt Pesme po prvi put uporediti sa životom.</i>	28
<i>Šta je ko zaboravio, u uzajamnoj povezanosti? Neograničenost vremena i prostora. Najlakše je početi iznova.</i>	29
<i>Svojstva elemenata. Svojstva groba. Izbegavati prečicu, u svetlosti. Noć je oslobođenje od prečice. Grbe glagola, imenica i prideva.</i>	30
<i>Prezir: potpuna tišina nastala posle zvuka koji je proizvela ruka dok je oštro sekla vazduh bacajući so na nebo, ispod svetlosti, bez imenica i prideva, bez glagola.</i>	31
<i>Jednoga dana, u podne, na groblju, snaga će izdati onoga koji priziva kraj svetlosti, noć. Snaga tela, duha?</i>	32
<i>Osnovni elementi utiču na pisanje. Ne prebrojavati ni elemente, ni stihove. Određivanje zajedničke sudbine.</i>	33
<i>A i Smrt</i>	34
<i>A i Smrt</i>	35
<i>Nema ničeg, ako nisi</i>	36
<i>Proleće</i>	37
<i>Leto</i>	38
<i>Jesen</i>	39
<i>Zima</i>	40
<i>Jer i Smrt će doći</i>	41
<i>Jer i Smrt će doći</i>	42
<i>EHO</i>	43
<i>VLASAC</i>	44
<i>VARVARIN I RUKA NJEGOVA</i>	47
<i>DOBRO PROSUĐIVANJE</i>	49

VARVARIN OTKRIVA POEZIJU	51
MRTAV VRABAC U EVIJANU	57
GROBLJA	71
Beleška o autoru	73
Sadržaj	75

Vojislav V. Jovanović
GROBLJA

Elektronsko izdanje

Urednik
Saša Radojčić

Izdavači
Vojislav V. Jovanović i Saša Radojčić

© Vojislav V. Jovanović

Prvo izdanje, 2005.

Metafor@

<http://www.meta-fora.org/>